

İnternet bağımlılığı ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi¹

Investigation of variables associated with internet addiction

Aşlıhan Eroğlu²Seda Bayraktar³

Received Date: 01 / 09 / 2016

Accepted Date: 22 / 12 / 2016

Öz

Bu araştırma, internet bağımlılığı ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini; İstanbul ilinde yaşayan 53 kadın ve 67 erkek olmak üzere, 120 bireyden oluşmaktadır. Araştırma verilerini toplamak için; Kişisel Bilgi Formu, İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Yaşam Doyumunu Ölçeği, UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS paket programından yararlanılarak; İlişkisiz Grup T Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, günlük internet kullanım saati, yaşam doyumu, benlik saygısı değişkenleri ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Yalnızlık, bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olma değişkenleri ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bireylerde yalnızlık arttıkça internet bağımlılığının arttığı, yalnızlık azaldıkça da internet bağımlılığının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olan bireylerin bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olmayan bireylere göre daha az internet bağımlısı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İnternet bağımlılığı, yaşam doyumu, benlik saygısı, yalnızlık.

Abstract

This study aimed to examine the variables that are associated with internet addiction. The study sample included a total of 120 individuals (53 women and 67 men) living in Istanbul. The research data were collected through Personal Information Form, Internet Addiction Scale, Satisfaction with Life Scale, UCLA Loneliness Scale, and Rosenberg Self-Esteem Scale. The data were analyzed using the SPSS software package, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson's correlation coefficient. The analyses showed no significant correlation between internet addiction and the variables of gender, age, educational level, daily internet usage, life satisfaction, self-esteem. There was a significant relationship between internet addiction and the variables of loneliness and knowledge about cyber crimes. The research findings indicated that higher levels of loneliness meant increased internet addiction, while lower levels of loneliness meant decreased internet addiction. Besides, those knowledgeable about cyber crimes were found to have lower levels of internet addiction, as compared to those unaware of cyber crimes.

Keywords: Internet addiction, life satisfaction, self-esteem, loneliness

¹ Bu çalışma Aşlıhan Eroğlu'nun yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiş olup 2. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Kongresinde poster bildirisi olarak sunulmuştur.

² Uzm. Psikolog, 23.Motorlu Piyade Tümen Komutanlığı Hasdal/İstanbul, TÜRKİYE

³ Sorumlu Yazar, Yrd.Doç.Dr. Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Antalya/TÜRKİYE, seda-bayraktar@akdeniz.edu.tr

1. Giriş

Günümüz yaşam koşullarına bakıldığında, bilim ve teknolojinin ne denli büyük gelişmeler kaydettiği açıkça görülmektedir. Bu gelişmelerden biri de kuşkusuz bilgisayar ve internettir. Özellikle son yıllarda yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanan internetin, sayısız faydasının olduğunu söylemek mümkündür. Araştırma, iletişim, aranan bilgiye kısa sürede ulaşma bu faydalar arasında sayılabilir. Ancak tüm bunların yanı sıra olumsuz etkilerinin olduğu da kaçınılmaz bir gerçekliktir. Bu etkilerden biri de bağımlılık yaratması olarak düşünülmektedir (Akt: Ceyhan, 2008). İnternet kullanımının artması ile ortaya çıkan internet bağımlılığı son yıllarda araştırmacıların dikkatini çeken bir konu olmaktadır.

Ülkemizde internet kullanımı, son yıllarda hızla yaygınlaşmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) araştırma sonuçları da bu bilgiyi desteklemektedir. TÜİK verilerine göre 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla %49,9 ve %48,9'dur. Bu oranlar 2012 yılında sırasıyla %48,7 ve %47,4 idi. Bilgisayar ve İnternet kullanım oranları 16-74 yaş grubundaki erkeklerde %60,2 ve %59,3 iken, kadınlarda %39,8 ve %38,7'dir. Bilgisayar ve İnternet kullanımı kentsel yerlerde %59 ve %58, kırsal yerlerde ise %29,5 ve %28,6'dır. 2013 yılı ilk üç ayında (Ocak-Mart 2013) 16-74 yaş grubundaki tüm bireylerin %39,5'i İnterneti düzenli olarak (hemen her gün veya haftada en az bir defa) kullanmıştır.

Bağımlılık genel olarak ilaç gibi kimyasal maddelerle ilişkili olarak düşünülmektedir; ancak internet gibi teknolojik araçlara karşı da bağımlılık geliştirilebildiği araştırmalarla ortaya çıkarılmıştır (Griffths, M.,1999). Son yıllarda yapılan araştırmalara göre internet bağımlılığı da bağımlılık türleri arasında yer almaya başlamıştır.

Bağımlılığın dikkat çekme, duygu durum değişikliği, tolerans, geri çekilme belirtileri, çatışma ve nüksetme gibi ana bileşenleri bulunmaktadır (Griffths, M., 1999) . Bu bileşenler:

Dikkat Çekme: Bir davranış kişinin hayatında önemli bir özellik haline geldiğinde ortaya çıkmaktadır. Kişilerin bilişlerini, duygularını ve davranışlarını kontrol eder.

Duygudurum Değişikliği: Bir başa çıkma yöntemi olarak görülen ve kişinin bir etkinlik sonrası belirttiği bireysel deneyimleri vurgulayan durumdur.

Tolerans: Bağımlılık objesinin kullanım miktarını artırarak ilk gösterdiği etkiyi yakalamaya çalışma durumudur.

Geri çekilme Belirtileri: Bir davranışın ortaya çıkması engellendiğinde ya da davranış kesildiğinde görülen rahatsız edici duygular ya da fiziksel belirtilerdir.

Çatışma: Bağımlı olan kişilerin hem kendileriyle hem de diğer insanlarla olan ilişkilerinin bozulmasıdır.

Nüksetme: Bağımlılığın sona ermesinin ardından bağımlılıkla ilintili davranışların daha önceki haliyle ortaya çıkmasıdır.

Bu noktada internet bağımlılığı şöyle tanımlanabilir: Genel olarak okul çağındaki gençlerde rastlanan, gençlerin psikolojik ve bedensel gelişimlerini, sosyal ilişkilerini negatif yönde etkileyen; buna bağlı olarak akademik performanslarını düşüren normalden fazla internet-bilgisayar kullanımı şeklinde görülen bağımlılıktır (Cengizhan, 2005). Bir başka deyişle "internet bağımlılığı, internetin kontrol dışı ve zararlı kullanımını tanımlayan bir terimdir." (Öztürk, Odabaşoğlu, Eraslan, Genç, Kalyoncu, 2007).

“İnternet bağımlılığı” terimini ilk kullanan kişi olan Goldberg (1996) Amerikan Psikiyatri Birliği (APA) tarafından 1994’te yayınlanan ve “DSM-IV” kısaltmasıyla isimlendirilen “Ruhsal Bozuklukların Tanımsal ve Sayısal El Kitabı” nda yer alan alkol bağımlılığı tanı ölçütleri doğrultusunda, internet bağımlılığı için göstergeler geliştirmiştir (Souza ve Barbara, 1998). Aslına bakıldığında internet bağımlılığı terimi Goldberg’in DSM-IV’ten alınan yapmacık kriterler listesini meslektaşlarına elektronik posta yolu ile gönderdiği bir şaka olarak düşünölmüşse de, sonrasında meslektaşlarının internet bağımlısı oldukları yönündeki itirafların gelmesi çok uzun sürmemiştir (Gonzalez, 2002). Goldberg’in hemen ardından bazı klinisyenler bu belirtileri taşıyan vakalar bildirmişlerdir. Ardından Young (1996) DSM-IV’ ün “patolojik kumar oynama” tanı ölçütlerinden uyarladığı göstergeler doğrultusunda, klinik vakalar bildirmeye başlamış ve bu kişilerin tedavisi için İnternet Bağımlılığı Merkezi’ni kurmuştur (O’Reilly, 1996; Griffiths, 1999). Young’un bildirdiği vakaların ardından internet kullanımının gerçekten diğer madde ve olgu bağımlılıklarındaki gibi patolojik davranışlar mı oluşturduğu, yoksa aşırı internet kullanımının var olan psikolojik sorunların davranışsal bir göstergesi olup, kendini internet ile mi gösterdiği tartışmaları başlamıştır (Young, 1997; Gönöl, 2002).

İnternet bağımlılığının nedenlerine bakıldığında araştırmalara göre sosyalleşme gereksinimi önemli bir neden olarak görölmektedir. Kişilerin gerçek kimliklerini saklayarak kendilerini olduklarından daha abartılı bir şekilde göstermeleri, tanınmamanın verdiği rahatlıkla düşüncelerini diledikleri gibi paylaşabilmeleri, yüz yüze iletişim yerine internet iletişimini daha kolay bulmaları sosyalleşme ile ilişkilendirilebilir. Bunların yanı sıra internete erişimin kolay olması da internet bağımlılığının nedenleri arasında sayılabilir (Cengizhan, 2005).

Araştırmalara göre internet bağımlılığının belirtileri řu özellikler üzerine yoğunlaşmaktadır. İnternete sık sık bağlanmak, bağlıyken de zamanın nasıl geçtiğini anlayamamak ve sonrasında bu durumu kabul etmemek gibi davranışlar; internet üzerinde yeni arkadaşlıklar oluşturabilecek olabildiğince çok siteyi kullanmak; günlük faaliyetlerin sadece internet üzerine odaklanması; iş veya eğitim performansının azalması; aile ve arkadaşlık ilişkilerine gerekli önem vermemesinden dolayı bu ilişkilerin bozulması; alişverişin dahi internet üzerinden yapıyor olması ve hatta interneti günlük etkinlikler için bir engel olarak görmek yerine günlük etkinlikleri ve diğer insanları internet erişiminde bir engel olarak görmek (Cengizhan, 2005).

İnternet bağımlılığının çoğu zaman nörotisizm, yalnızlık, depresyon ve düşük kendine saygı ile birlikte görölmeleri sonucu, bu belirtiler de internet bağımlılığının belirleyicileri olarak düşünölmektedir. Ayrıca anksiyetesi yoğun, depresif, fobik insanlarda da bağımlılık gözlenmiştir. Bunların yanı sıra utangaçlığın da internet bağımlılığı ile ilişkisi olduğu düşünölmektedir.

İnternete erişimin giderek kolaylaştığı ve internet kullanımının hızla arttığı ölkemizde, internet bağımlılığını yordayan değişkenleri saptamaya yönelik araştırmaların sınırlı sayıda olduğu ve son 2-3 yıl içerisinde gündeme geldikleri görölmektedir. Bu bağlamda ölkemizde internet bağımlılığını yordama gücüne sahip değişkenleri belirlemeye yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulduğu düşünölmektedir. İlgili literatürde internet bağımlılığına ilişkin çalışmalara bakıldığında araştırmacıların yaş, cinsiyet gibi demografik özellikleri (Morahan-Martin ve Schumacher, 2000; Pawlak, 2002; Thatcher ve Goolam, 2005; Günöç, 2009); yalnızlık (Morahan-Martin ve Schumacher, 2000; Pawlak, 2002; Nalwa ve Anand, 2003; Ceyhan, 2008; Kurtaran, 2008), depresyon (Young ve Rodgers, 1998; Bayraktar, 2001; Özcan ve Buzlu, 2005; Ceyhan, 2008; Kurtaran, 2008), benlik saygısı (Kurtaran, 2008), kişilik özellikleri (Cao ve Su, 2007), akran baskısı (Esen, 2007), sosyal destek (Özcan ve Buzlu, 2005; Esen, 2007) ve dürtü kontrolü (Treuer, Fabian ve Füredi, 2001)

değişkenlerini kullandıkları görölmektedir. Bu araştırmada da internet bağımlılığı ile ilişkili olduğu dūřünölen sosyo-demografik ve internet kullanımı ile ilgili değişkenlere, yaşam doyumunu, yalnızlık düzeyi ve benlik saygısı değişkenlerine yer verilmiştir. Bu kapsamda internet bağımlılığı ile ilişkili olduğu dūřünölerek ele alınan değişkenleri řu şekilde tanımlanmaktadır.

Benlik Saygısı: Coopersmith (1967)'e göre, bireyin kendisiyle ilgili görüşleridir. Kiřinin kendisini yeterli, önemli, başarılı ve değerli bulup bulmadığı gibi dūřüncelerini ve kendisini kabul edip etmeme gibi tutumlarını ifade eder (Akt.: Yüksel, 2006:8).

Yalnızlık: Peplau ve Perlman (1982), yalnızlığı bireysel ilişkiler temelinde ele almaktadır ve kişilerin gerçekte var olan ilişkilerinin, yaşamlarında bekledikleri, istedikleri ilişkileri karşılamadığında ortaya çıkan bir durum olarak tanımlamaktadır (Akt: Buluş, 1997).

Yaşam Doyumu: Yaşam doyumunu, bir bireyin kendi belirlediği ölçütlere uygun olarak, bireyin tüm yaşamını pozitif olarak değerlendirmesidir. Yaşam doyumunu öznel iyi olmanın bilişsel bileşesidir ve bireyin yaşamı hakkında değer biçmesini içermektedir (Atak, 2011: 33).

Bu araştırma da; "İnternet Bağımlılığı İle İlişkili Değişkenlerin İncelenmesi" olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda; Yaşam Doyumu Ölçeği, UCLA Yalnızlık Ölçeği, Benlik Saygısı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak internet bağımlılığı ölçeği arasındaki ilişki incelenmiştir.

2. Yöntem

2.1. Örneklem

Araştırmanın örneklemini; İstanbul ilinde yaşayan 53 kadın ve 67 erkek olmak üzere, 120 bireyden oluşmaktadır. Katılımcılar, bireyler arasından kolayda örnekleme (convenience sampling) yöntemi ile seçilmiştir.

2.2. Veri toplama araçları

Araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olarak planlanmıştır. Araştırma verilerini toplamak için, araştırma öncesi uzman görüşüne sunulan Kişisel Bilgi Formu (KBF), İnternet Bağımlılığı Ölçeği (İBÖ), Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ), UCLA Yalnızlık Ölçeği (UCLA YÖ), Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) olmak üzere beş farklı araç kullanılmıştır.

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu (KBF)

Bu bölümde kişilere yaşları cinsiyetleri, öğrenim seviyeleri sorulmuştur. Katılımcıların internete daha çok nereden bağlandıkları, interneti gün içinde ortalama ne kadar süreyle kullandıkları ve daha çok hangi amaçla kullandıklarını belirlemeye yönelik sorular da bulunmaktadır.

2.2.2. İnternet Bağımlılığı Ölçeği (İBÖ)

Kişilerin internet bağımlılık düzeylerini ve bununla birlikte Türkiye'deki internet bağımlılık profilini belirlemek amacıyla 5'li likert tipinde 35 madde ile oluşturulan bu ölçek, Günöç ve Kayrı (2009) tarafından geliştirilmiştir.

2.2.3. Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)

Yaşam Doyumu Ölçeği (The Satisfaction With Life Scale - SWLS), bireylerin yaşam doyumlarını ölçmek amacıyla Diener ve diğerleri (1985) tarafından geliştirilmiş, Köker (1991) ve Yetim (1991) tarafından Türkçeye çevrilmiş ve uyarlanmıştır.

2.2.4. UCLA Yalnızlık Ölçeği (UCLA YÖ)

Bireylerin yalnızlık düzeylerini ölçmeyi amaçlayan UCLA yalnızlık ölçeği Russell, Peplau ve Ferguson (1978) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek daha sonra Russell, Peplau ve Cutrano (1980) tarafından tekrar ele alınmış ve ölçek maddelerinden 10 tanesi olumlu kalan diğer 10 madde ise olumsuz olarak düzenlenmiştir (Akt:Demir, 1989).

Ölçeğin geçerliliği Beck Depresyon Envanteri kullanılarak test edilmiş ve aralarında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği incelendiğinde ise iç tutarlık katsayısı $\alpha = .94$ olarak bulunmuştur (Akt:Demir, 1989).

2.2.5. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)

Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen ölçek, Çuhadaroğlu (1986) tarafından ülkemize uyarlanmıştır. 63 maddeden oluşan ölçeğin 12 alt testi vardır.

2.3. Verilerin toplanması ve analizi

Araştırma; 2013-2014 yılları arasında bahar döneminde, İstanbul'da yaşayan 120 birey ile yürütülmüştür. Araştırmacı tarafından katılımcılara, araştırmanın amacı ve veri toplama araçlarına ilişkin kısa bir açıklama yapıldıktan sonra veri toplama araçları dağıtılmıştır. Verilerin toplanması üç aylık bir zaman dilimi içinde tamamlanırken, soruların cevaplandırılması için katılımcılara herhangi bir zaman sınırlaması getirilmemiştir ve katılımcıların tüm soruları genel olarak 15-20 dakika içinde cevaplandırdıkları gözlemlenmiştir.

Katılımcılardan toplanan verilerin istatistiksel analizleri, SPSS paket programı yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Bireylerde internet bağımlılığı ile ilişkili değişkenlerin incelemesini yapmak ve bu ilişkinin; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, interneti günde kaç saat kullandıkları, interneti kullanım amacı, yaşam doyumu, yalnızlık ve benlik saygısı gibi değişkenlere göre farklılaşım farklılaşmadığını belirlemek üzere; İlişkiz Grup T Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde; toplanan verilerin istatistiksel analizleri ile elde edilen bulgular yer almaktadır.

3.1. Kişisel bilgilere yönelik bulgular

Araştırma örnekleminin cinsiyete göre dağılımları Tablo 1 ve Tablo 2'de gösterilmiştir. Tablo 1'de görüldüğü gibi; 120 kişilik örneklemin %44,2'si kadın, %55,8'i erkek bireylerden oluşmaktadır. 120 kişilik örneklemin %78,3'ü 18-35 yaş, %11,7'si 36-45 yaş, %10,0'ı 46-65 yaş aralığında olan bireylerden oluşmaktadır. Araştırma örnekleminin eğitim durumuna göre dağılımları açısından %1-7'si ilkökul mezunu, %1,7'si ortaokul mezunu, %8,3'ü lise mezunu, %70,0'ı üniversite mezunu ve %18,3'ü yüksek lisans mezunu bireylerden oluşmaktadır.

Tablo 1. Sosyo-demografik değişkenlere ilişkin bilgiler

Cinsiyet	N	%
Kadın	53	44,2
Erkek	67	55,8
Yaş	N	%
18-35	94	78,3
36-45	14	11,7
46-65	12	10,0
Eğitim Durumu	N	%
İlkokul Mezunu	2	1,7
Ortaokul Mezunu	2	1,7
Lise Mezunu	10	8,3
Lisans Mezunu	84	70,0
Yüksek Lisans Mezunu	22	18,3
Toplam	120	100,0

Tablo 2. İnternet kullanımı değişkenlerine ilişkin bilgiler

Ulaşım İmkânı	N	%
Ev	46	38,3
İş Yeri	23	19,2
İnternet Kafe	2	1,7
Okul	2	1,7
Cep Telefonu	47	39,2
Saat	N	%
0-2	42	35,0
3-5	58	48,3
6-8	18	15,0
9-11	1	0,8
12 ve üstü	1	0,8
Amaç Şekli	N	%
Etkileşim amaçlı	31	25,8
Bilgi amaçlı	89	74,2
İnternet Sitesi ve Süresi	N	%
Çeşitli siteleri-kısa sürelerle	57	47,5
Az sayıdaki siteyi-geniş sürelerle	63	52,5
Psikolojik Rahatsızlık	N	%
Evet	1	0,8
Hayır	119	99,2
Bilişim Suçları Hakkında Bilgi Sahibi	N	%
Evet	70	58,3
Hayır	50	41,7
Toplam	120	100,0

Tablo 2’de görüldüğü gibi; 120 kişilik örneklemin internete ulaşım imkânına baktığımızda %38,3’ü evden, %19,2’si iş yerinden, %1,7’si internet kafeden, %1,7’si okuldan, %39,2 si cep telefonundan internete ulaştığını belirtmiştir. Örneklemin %35,0’ı 0-2 saat, %48,3’ü 3-5 saat,

%15,0'ı 6-8 saat, %0,8'i 9-11 saat, %0,8'i 12 saat ve üstü internette kaldığını belirtmiştir. Örneklemin %25,8'i interneti etkileşim amaçlı ve %74,2'si de interneti bilgi amaçlı kullandığını , %47,5'i çeşitli internet sitesini kısa sürelerle kullandığını ve %52,5'i ise de az sayıdaki internet sayısını geniş sürelerle kullandığını belirtmiştir. Örneklemin %0,8 'i psikolojik rahatsızlık geçirdiğini ve %99,2'si de psikolojik rahatsızlık geçirmediğini belirtmiştir. Psikolojik rahatsızlık geçirdiğini belirten 1 kişi de rahatsızlığını panik atak olarak belirtmiştir. Örneklemin %58,3'ü bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olduğunu ve %41,7'si de bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Bilgi sahibi olduğunu belirten bireyler de internet aracılığıyla en çok dolandırıcılık suçunun işlenebileceğini belirtmişlerdir.

3.2. Cinsiyet ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Cinsiyet ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 3' de sunulmaktadır.

Tablo 3. Cinsiyet ile internet bağımlılığı puanları arasındaki T-Testi sonuçları

Bağımsız Değişken: Cinsiyet	Ortalama		Standart Sapma		T	P (sig)
	$\bar{X}$ Kadın	$\bar{X}$ Erkek	$\bar{X}$ Kadın	$\bar{X}$ Erkek		
Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı						
İnternet Bağımlılığı	108,37	120,77	43,57	40,43	1,58	0,12

Tablo 3' de görüldüğü gibi, kadınların internet bağımlılığı puanları (108,37) ile erkeklerin internet bağımlılığı puanları (120,77) arasındaki fark anlamsızdır ($p = 0.12$). Kadın bireylerin ve erkek bireylerin internet bağımlılığı puanlarına baktığımızda, aradaki fark çok küçüktür. İnternet bağımlılığı puanları cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Kadınların internet bağımlılığı puanları ile erkeklerin evlilik internet bağımlılığı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3. Yaş ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Yaş ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 4' de sunulmaktadır.

Tablo 4. Yaş ile internet bağımlılığı puanları arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ONE-WAY ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P (sig)
Bağımsız Değişken: Yaş					
18-35	90	118,89	40,67	1,55	0,22
36-45	14	106,21	44,42		
46-65	12	99,17	48,22		
Toplam	116	115,32	42,11		

Tablo 4' de görüldüğü gibi, 18-35 yaş aralığındaki bireylerin internet bağımlılığı puanları (118.89), 36-45 yaş aralığındaki bireylerin internet bağımlılığı puanları (106.21) ve 46-65 yaş aralığındaki bireylerin internet bağımlılığı puanları (99.17) arasındaki fark anlamsızdır ($p= 0.22$). İnternet bağımlılığı puanları yaşa göre farklılaşmamaktadır.

3.4. Eğitim durumu ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Eğitim durumu ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 5' de sunulmaktadır.

Tablo 5. Eğitim durumu ile evlilik uyumu puanları arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ONE-WAY ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P (sig)
Bağımsız Değişken: Eğitim Durumu					
İlkokul Mezunu	2	92,0	80,61	4,22	0,33
Ortaokul Mezunu	2	171,0	92,36		
Lise Mezunu	10	80,4	32,67		
Lisans Mezunu	81	114,0	42,46		
Yüksek Lisans Mezunu	21	134,0	28,85		
Toplam	116	115,32	42,11		

Tablo 5' de görüldüğü gibi, ilkokul mezunu olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (92.0), bireylerin internet bağımlılığı puanları (171.0), lise mezunu olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (80.4), lisans mezunu olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (114.0), yüksek lisans mezunu bireylerin internet bağımlılığı puanları (134.0) arasındaki fark anlamsızdır ($p=0.33$). İnternet bağımlılığı puanları eğitim durumuna göre farklılaşmamaktadır. İlkokul mezunu bireylerin internet bağımlılığı puanları, ortaokul mezunu bireylerin internet bağımlılığı puanları, lise mezunu bireylerin internet bağımlılığı puanları, lisans mezunu ve yüksek lisans mezunu olan mezunu bireylerin internet bağımlılığı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.5. Günlük internet kullanım saati ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Günlük internet kullanım saati ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 6' da sunulmaktadır. Tablo 6' da görüldüğü gibi, günlük internet kullanım saati 0-2 saat olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (109.54), günlük internet kullanım saati 3-5 saat olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (120.05), günlük internet kullanım saati 6-8 saat olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (114.0), günlük internet kullanım saati 9-11 saat olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (123.0), günlük internet kullanım

saati 12 ve üstü saat olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (96.0) arasındaki fark anlamsızdır ($p=0.79$). İnternet bağımlılığı puanları günlük internet kullanım saatine göre farklılaşmamaktadır.

Tablo 6. Günlük internet kullanım saati ile internet bağımlılığı arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ONE-WAY ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P (sig)
Bağımsız Değişken: Saat					
0-2 saat	41	109,54	46,59	0,43	0,79
3-5 saat	57	120,05	38,95		
6-8 saat	16	114,0	43,98		
9-11 saat	1	123,0	-		
12 ve üstü saat	1	96,0	-		
Toplam	116	115,32	42,11		

3.6. Servis kullanma çeşidi ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

İnternet bağımlılığı ile servis kullanma çeşidi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmaktadır.

Tablo 7. Servis kullanma çeşidi ile internet bağımlılığı arasındaki T-Testi sonuçları

Bağımsız Değişken: Servis kullanma	Ortalama		Standart Sapma		T	P (sig)
	$\bar{X}$ Çok-kısa	$\bar{X}$ Az-Uzun	$\bar{X}$ Çok-kısa	$\bar{X}$ Az-Uzun		
Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı						
İnternet Bağımlılığı	112,45	117,90	43,84	40,67	0,69	0,49

Tablo 7’ de görüldüğü gibi, çeşitli servisleri kısa sürelerle kullanan bireylerin internet bağımlılığı puanları (112.45) ile az sayıdaki servisi uzun sürelerle kullanan bireylerin internet bağımlılığı puanları (117.90) arasındaki fark anlamsızdır ($p = 0.49$). Çeşitli servisleri kısa sürelerle kullanan bireylerin internet bağımlılığı puanları ile az sayıdaki servisi uzun sürelerle kullanan bireylerin internet bağımlılığı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.7. Bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olma ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Cinsiyet ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 8’ de sunulmaktadır.

Tablo 8. Bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olma ile internet bağımlılığı puanları T-Testi sonuçları

Bağımsız Değişken: Bilişim suçları	Ortalama		Standart Sapma		T	P (sig)
	$\bar{X}$ Evet	$\bar{X}$ Hayır	$\bar{X}$ Evet	$\bar{X}$ Hayır		
Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı	102,69	132,59	44,29	31,99	-4,02	0,00

Tablo 8’ de görüldüğü gibi, bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olan bireylerin internet bağımlılığı puanları (102.69) ile bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olmayan bireylerin internet bağımlılığı puanları (132.59) arasındaki fark anlamlıdır ($p = 0.00$). İnternet bağımlılığı puanları bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olma düşüncesine göre farklılaşmaktadır. Bilişim suçları hakkında bilgisi sahip olan bireylerin, bilişim suçları hakkında bilgi sahibi olmayan bireylerden daha az bağımlı olduğu tabloda görülmektedir.

3.8. Yaşam doyumu ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Yaşam doyumu ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 9’ da sunulmaktadır.

Tablo 9. Yaşam doyumu puanları ile internet bağımlılığı puanları arasındaki Pearson Korelasyon analizi sonuçları

Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı	Yaşam Doyumu Puanı	İnternet Bağımlılığı Puanı
Bağımsız Değişken: Yaşam Doyumu		
Yaşam Doyumu Puanı	1	$r = -0,01$ $p = 0,94$ $N = 113$
İnternet Bağımlılığı Puanı	$r = -0,01$ $p = 0,94$ $N = 113$	1

Tablo 9’ da görüldüğü gibi, yaşam doyumu ile internet bağımlılığı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki yoktur ($p=0.94$).

3.9. Yalnızlık ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Yalnızlık ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 10’da sunulmaktadır.

Tablo 10. Yalnızlık ile internet bağımlılığı puanları arasındaki Pearson Korelasyon Analizi sonuçları

Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı Puanı	UCLA Yalnızlık Puanı	İnternet Bağımlılığı Puanı
Bağımsız Değişken: UCLA Yalnızlık Puanı		
UCLA Yalnızlık Puanı	1	r = 0,19 p = 0,04 N = 116
İnternet Bağımlılığı Puanı	r = 0,19 p = 0,04 N = 116	1

Tablo 10' de görüldüğü gibi, yalnızlık ile internet bağımlılığı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır (p=0.04). Bu ilişki; pozitif yönlü ve zayıf derecelidir (r= 0.19). Buna göre; yalnızlık puanları yüksek olan bireylerin internet bağımlılığı puanları da yüksektir. Aynı şekilde yalnızlık puanları düşük olan bireylerin internet bağımlılığı puanları da düşüktür. Sonuç olarak; yalnızlık arttıkça internet bağımlılığı artmakta, yalnızlık azaldıkça internet bağımlılığı azalmaktadır.

3.10. Benlik saygısı ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Benlik saygısı ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonuçları Tablo 11'de sunulmaktadır.

Tablo 11. Benlik Saygısı Puanları ile İnternet Bağımlılığı Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken: İnternet Bağımlılığı	Benlik Saygısı Puanı	İnternet Bağımlılığı Puanı
Bağımsız Değişken: Benlik Saygısı		
Benlik Saygısı Puanı	1	r = 0,02 p = 0,88 N = 116
İnternet Bağımlılığı Puanı	r = 0,02 p = 0,88 N = 116	1

Tablo 11'de görüldüğü gibi, benlik saygısı ile internet bağımlılığı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki yoktur (p=0.88).

4. Sonuç, tartışma ve öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlara genel olarak baktığımızda; yaşam doyumu, yalnızlık ve benlik saygısı değişkenlerinin, internet bağımlılığını beklenilenden çok daha az açıkladığını ortaya koymuştur. Bu sonuç, internet bağımlılığının nedenlerinin araştırılmasında, yalnızlık, yaşam doyumu gibi popüler değişkenler yerine, farklı değişkenlere yönelmeyi sağlayacağından dolayı, bundan sonraki araştırmalar için yol gösterici olabileceği düşünülmektedir. Araştırmadaki bulguların, internet bağımlılığının önlenmesi ve müdahalesinde adımlar atılmasına yönelik katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Bu araştırmanın sonuçları şöyle özetlenebilir:

İnternet bağımlılık düzeyi ile yalnızlık değişkenine ilişkin bulgular incelendiğinde, yalnızlığın internet bağımlılığı ile pozitif yönde anlamlı bir şekilde ilişkisi olduğu görülmektedir. Korku ve acı veren, ürkütücü bir duygu olarak yalnızlıkla yüzleşmemek için bireyler farkında olmadan; sürekli ve aşırı yemek yeme, anlamsızca ve sürekli bir şeyler satın alma, seçim yapmadan sürekli olarak TV izleme, amaçsız bir şekilde dükkân vitrinlerini izleme ve bilgisayarda zaman geçirme gibi savunma mekanizmaları geliştirmektedir (Geçtan, 1999: 109). Yalnızlığını gidermek için bireyin bilgisayarda zaman geçirdiğini, zamanla teknolojinin vazgeçilmez ürünü internetin kişiyi etkisi altına aldığını düşünebiliriz. Araştırmanın bulgusu da bu düşüncüyü desteklemektedir. Ayrıca Yapılan literatür araştırmasında da, Morahan- Martin ve Schumacher (2000)'in, Sanders ve diğerleri (2000)'nin, Kraut ve diğerleri (2002)'nin, Whang, Lee ve Chang (2003)'in ile Nalva ve Anand (2003)'in çalışmalarında, internet bağımlısı kişilerin, yalnızlık düzeylerinin yüksek olduğu doğrultusunda bulgulara ulaştıkları görülmektedir.

İnternet bağımlılık düzeyi ile benlik saygısı değişkenine ilişkin bulgular incelendiğinde ise, benlik saygısı ile internet bağımlılığı arasında ilişki olmadığı görülmektedir. Gazda (1982)'ya göre, benlik saygısının düşük olması bireyin iç dünyasında boşluk duygusu yaratmakta, toplumsal yaşamda çeşitli uyum bozukluklarına neden olmakta ve giderek bireyin psikolojik sağlığı bozulmaktadır. Ayrıca, benlik saygısı düşük olan bireylerin, özgüven düzeyleri düşük, anksiyeteleri ise yüksek düzeydedir ve bu kişiler duygularını açıklamakta da zorlanmaktadır (Akt.: Karahan ve diğerleri, 2004: 29). Buradan hareketle duygularını açıklamakta zorlanan benlik saygısı düşük bireylerin, internet ortamında sohbet (chat) odalarında vb. kendilerini daha rahat ifade edebilecekleri veya olmak istedikleri ama olamadıkları kişiler olarak gösterebilecekleri fırsatlar bulabilecekleri düşünülebilir. Araştırmanın bulgusu da bu düşüncüyü desteklememektedir. Bu çalışma kapsamında literatür incelendiğinde, benlik saygısı ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır.

İnternet bağımlılığı ile yaşam doyumu arasında da beklenen yönün aksine anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Araştırmanın bulgularını cinsiyet açısından incelendiğinde; internet bağımlılığı genellikle erkeklerde daha yaygındır; ancak bazı araştırmalar da internet bağımlılığı konusunda kızlar ve erkekler arasında çok fazla fark bulunmadığını göstermektedir (Akt: Bayraktar, 2001). Bu araştırmada da bu bilgiyi destekler nitelikte bulgulara ulaşılmıştır. İki grup arasında birbirine yakın puanlar gözlenmiştir. Bu durum erkeklerin bilgisayar kullanımları fazla olmasına rağmen, internet yerine oyunları tercih ediyor olmalarından kaynaklanıyor olabilir (Akt: Batıgün, Hasta, 2010) ve bu nedenle de kızlarla erkekler arasında fark bulunmayabilir. Bu araştırmada da kızlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre bireylerin % 35'i interneti günde ortalama 0-2 saat, % 48.3'ü ortalama 3-5 saat, % 15.0'ı ortalama 6-8 saat, % 0.8'i ortalama 9-11 saat, yine % 0.8'i de günde ortalama 12 saat ve üstü kullanmaktadır ve interneti kullanma amacı bilgi olanların oranı % 74.2 iken, etkileşim amaçlı internet kullananların oranı % 25.8'dir.

İnterneti en sık kullanım amacının ağırlıklı olarak "bilgi amaçlı" olduğu görülmüş; ancak bununla birlikte "etkileşim amaçlı" olarak kullanan bireylerin de olduğu görülmüştür. İnternet bağımlısı bireylerin interneti en sık kullanım amacı olarak "alış-veriş", "sohbet" ve "oyunu" tercih ettikleri saptanmıştır. Alan yazında da bu sonuçlar desteklenmekte olup, bu kullanım amaçlarının internet bağımlılığına neden oldukları söylenebilir (Gönül, 2002; Thatcher ve Goolam, 2005)

Bu çalışmanın başlıca sınırlılığı, örneklemin az sayıda olması, katılımcıların çoğunluğunun 18-35 yaş grubundan ve İstanbul'da oturanlardan oluşmasıdır. Diğer yaş gruplarından sınırlı sayıda insan vardır. Bu bağlamda düşünöldüğünde daha fazla birey örnekleme dâhil edilerek sonuçların genellenebilirliğinin artacağı düşünölmektedir.

Kaynakça

- Atak, H. (2011). *Yetişkinliğe Geçiş Yıllarında Sigara İçme Davranışının Psikososyal Belirleyicileri ve Sigara İçmenin Yaşam Doyumu ve Öznel İyi Oluşla İlişkisi*. Klinik Psikiyatri Dergisi. Sayı: 1, Cilt: 14. 29-43.
- Bayraktar, F. (2001). *İnternet Kullanımının Ergen Gelişimindeki Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Buluş, M. (1997). *Üniversite Öğrencilerinde Yalnızlık*, PAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı.3.
- Cao, F. ve Su, L. (2007). Internet addiction among Chinese adolescents: prevalence and psychological features. *Child Care Health Development*, 33(3); 275-81.
- Cengizhan, C. (2005). *Öğrencilerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımında Yeni Bir Boyut: Bağımlılık*. Erişim Tarihi: 14 Mayıs 2014. http://mimoza.marmara.edu.tr/~cahit/Yayin/bildir/PDR2005Bil/PDR2005_Bildiri.pdf
- Ceyhan, A.A. (2008). *Predictors of Problematic İnternet Use on Turkish University Students*, *CyberPsychology & Behavior*, 11 (3); 363-
- Ceyhan, E. (2008). *Ergen Ruh Sağlığı Açısından Bir Risk Faktörü: İnternet Bağımlılığı*. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 15 (2), 109-116.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). *Adolesanlarda Benlik Saygısı*. Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Demir, A. (1989). UCLA Yalnızlık Ölçeği' nin geçerlik ve güvenilirliği. *Psikoloji dergisi*, 7(23), 14-18.
- Durak Batıgün, A. & Hasta, D. (2010). İnternet bağımlılığı: Yalnızlık ve kişilerarası ilişki tarzları açısından bir değerlendirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11, pp. 213–219
- Esen, B. K. (2007). *Akran Baskısı ve Algılanan Sosyal Destek Değişkenlerine Göre Ergenlerde İnternet Bağımlılığının Yordanması*. 1.Uluslararası Bağımlılık Kongresi, İstanbul.
- Geçtan, E., (1999). *İnsan Olmak*. 20. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi, 109.
- Goldberg, I.(1996). *Goldberg's Message*. Erişim Tarihi: 14.05.2014, <http://wwwusr.rider.edu/~suler/psycyber/supportgp.html>.
- Gonzalez, N. A. (2002). *İnternet Addiction Disorder and İts Relation to İmpulse Control*. Unpublished master's thesis, Texas A&M University – Kingsville.
- Gönül, A. S. (2002). *Patolojik İnternet Kullanımı*. Yeni Symposium, 40(3), 105-110.
- Griffiths M. D. (1996). *İnternet Addiction: An İssue for Psychopathology?* *Clinical Psychology Forum*. S: 97: 32-36.
- Griffiths, M. D. (1999). *İnternet Addiction: Fact or Fiction?*. *The Psychologist*, 12(5), 246-251.

Eroğlu, A., Bayraktar, S. (2017). Investigation of variables associated with internet addiction. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 184-199.

- Günüç, S. (2009). *İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bazı Demografik Değişkenlere ile İnternet Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Fakültesi. Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı: Van.
- Karahan, F., Sardoğan, M., Ersanlı, E., Kaya, N., & Kumcağız, H. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri ile Benlik Saygısı Düzeyleri Arasındaki İlişkiler. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 27-39.
- Kayri, M., & Günüç, S. (2009). The adaptation of internet addiction scale into Turkish: The study of validity and reliability. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42(1), 157-175.
- Köker, S. (1991). "Normal ve Sorunlu Ergenlerin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması". (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukhopadhyay, T. ve Scherlis, W. (2002). *Internet Paradox: A Social Technology That Reduces Social Involvement and Psychological Well-Being?*. *Journal of Social Issues*, 58 (1), 49-74.
- Kurtaran, G.T.(2008). *İnternet Bağımlılığını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Morahan-Martin, J. ve Schumacher, P. (2000). *Incidence and Correlates of Pathological Internet Use Among College Students*. *Computers in Human Behavior*, 16, 13-29.
- Nalwa, K. ve Anand, A. (2003). *Internet Addiction in Students: A Cause of Concern*. *Cyberpsychology & Behavior*, 6(6).
- O'Reilly, M. (1996). *Internet Addiction :A New Disorder Enters The Medical Lexicon*. *CMAJ*, 154; 1882-1883.
- Özcan, N. ve Buzlu, S. (2005). *Problemlı İnternet Kullanımını Belirlemede Yardımcı Bir Araç: "İnternet Bilişsel Durum Ölçeği"nin Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirliği*. *Bağımlılık Dergisi*, 6 (1), 19-26.
- Öztürk, Ö., Odabaşoğlu, G., Eraslan, D., Genç, Y., Kalyoncu, Ö.A. (2007). *İnternet Bağımlılığı: Kliniği ve Tedavisi*. *Bağımlılık Dergisi*, 8 (1), 36-41.
- Pawlak, C. (2002). *Correlates of Internet Use and Addiction in Adolescents*. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities & Social Sciences, 63(5-A), pp. 1727.
- Rosenberg, M. (1965) *Society and The Adolescent Self-İmage*. Princeton, *Princeton University Press*.
- Sanders, C.E., Field, T.M., Diego, M. ve Kaplan, M. (2000). *The Relationship Of İnternet To Depression And Social Isolation Among Adolescents*. *Adolescence*, 35 (138), 237-242.
- Souza, K. ve Barbara, L. (1998). *Internet Addiction Disorder, İnterpersonal Computing And Technology*. *An Electronic Journal for the 21 th Century*, 6(1-2).
- Thatcher, A. ve Goolam, S. (2005). *Development And Psychometric Properties Of The Problematic İnternet Use Questionnaire*. *South African Journal of Psychology*, 35(4), 793-809.
- Treuer, T., Fabian, Z. ve Füredi, J. (2001). *Internet Addiction Associated With Features Of Impulse Control Disorder: Is İt A Real Psychiatric Disorder?* *Journal of Affective Disorders*, 66(2-3), 283.
- TÜİK 2008 Yılı Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. (2008). Erişim Tarihi: 14 Mayıs 2014, <http://www.linkopedi.com/cesitli/tuik-2008-yili-hane-halki-bilisim-teknolojileri-kullanim-arastirmasi/>.
- TÜİK 2013 Yılı Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. (2007). Erişim Tarihi: 14 Mayıs 2014, http://www.tbd.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=395&tipi=2&sube=0.
- Whang, L.S-M., Lee, S. ve Chang, G. (2003). *Internet Over-Users' Psychological Profiles: A Behavior Sampling Analysis On İnternet Addiction*. *Cyberpsychology & Behavior*, 6 (2), 143-150.
- Yetim, Ü. (1991). *Kişisel Projelerin Organizasyonu ve Örüntüsü Açısından Yaşam Doyumu*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir
- Young, K. (1996). *Internet Addiction: The Emergence Of A New Clinical Disorder*. *CyberPsychology and Behavior*, 1(3), 237-244.
- Young, K. (1997). *What Makes The İnternet Addictive: Potential Explanations For Pathological İnternet Use*. 100. Annual Conference of The American Psychological Association, Chicago (15 August ,1997).
- Young, K. ve Rodgers, C. (1998). *The Relationship Between Depression and İnternet Addiction*. *Cyber psychology and behavior*, 1(1), 25-28.

Yüksel, D. (2006). *Düşük Benlik Algısına Sahip Anne Babası Boşanmış Erinlerde (12-14 yaş) Grup Rehberliğinin Etkisi*. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Extended Abstract in English

Our modern life is a clear manifestation of how far today's science and technology have come. Internet and computer technologies are two major components of this huge development. Recently gaining a much wider group of users, internet offers countless advantages, such as quick access to vital information and easy communication. However, it is true that internet, along with many benefits, also exerts certain negative effects on the society, one of which is that it is considered highly addictive (as cited in Ceyhan, 2008). Internet addiction has recently been attracting a great deal of attention among researchers. Therefore, this study mainly examined several factors thought to be associated with internet addiction, such as socio-demographic variables, internet usage variables, life satisfaction, self-esteem, and loneliness. The study sample comprised a total of 120 adults (53 women and 67 men) who were living in Istanbul. The data collection tools included Personal Information Form, Personal Information Form, Internet Addiction Scale, Satisfaction with Life Scale, UCLA Loneliness Scale, and Rosenberg Self-Esteem Scale. The research data were analyzed using the SPSS software package, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson's correlation coefficient.

An overview of the findings showed that the variables of life satisfaction, self-esteem and loneliness failed to explain internet addiction on a desired level. This could be an important finding, as it should advise future research into internet addiction to look at other variables, rather than such popular variables. Our findings can contribute to the strategies for the prevention and elimination of internet addiction.

The results of this study can be summarized as follows.

There was a significant positive correlation between loneliness and internet addiction. To cope with loneliness, people tend to develop certain defense mechanisms, such as binge eating, shopping spree, nonselective TV viewing, aimless window-shopping, and extensive computer use (Geçtan, 1997: 109). We can suggest that increased computer use to overcome the pain of loneliness could lead to a habitual use of the internet, which is supported by our research findings. The previous work in the literature, including Morahan- Martin and Schumacher (2000), Sanders et al. (2000), Kraut et al. (2002), Whang, Lee, and Chang (2003) Nalva and Anand (2003), reported that internet addicts had high levels of loneliness. No statistically significant correlation was found between self-esteem and internet addiction. Gazda (1982) reports that low self-esteem leads to a feeling of emptiness and inability to adapt to social life, thus gradually impairing one's psychological health. In addition, individuals with low self-esteem are characterized by low self-confidence, high level of anxiety, and problems expressing their feelings (as cited in Karahan et al., 2004:29). Such people can express themselves more comfortably in online chat rooms, an idea supported by the findings of this study. Our literature review failed to find a previous study investigating the relationship between internet addiction and self-esteem. No significant correlation was found between internet addiction and life satisfaction. We also found that internet addiction was slightly more prevalent among men, though some previous research reported little difference between genders in terms of internet addiction (as cited in Bayraktar, 2001). Our findings also seemed to support that result, as both groups had similar scores for addiction. The study found no

significant difference between men and women, probably because men, despite spending more time on computer, tend to play video games instead of using internet (as cited in Batıgün, Hasta, 2009). The study results showed that 35% of the participants spent an average of 0-2 hours online, 48.3% 3-5 hours, 15.0% 6-8 hours, 0.8% 9-11 hours, and another 0.8% used internet daily for 12 hours or above. Majority of the participants (74.2%) reported using internet for “information purposes”, while the remaining 25.8% reported using it for “interaction purposes”. The most common reasons of internet use among those categorized as internet addicts were “shopping”, “online chat”, and “gaming”. The current literature supports these findings, and such individual purposes can be suggested to cause internet addiction (Gönül, 2002; Thatcher and Goolam, 2005). The main limitation preventing generalization of these findings to a wider population was its relatively small study sample. Besides, the majority of the participants were aged between 18 and 35 years and all were living in Istanbul. Other age groups were represented by a limited number of people. In this respect, future studies with larger samples equally represented by all age groups are needed to achieve a higher degree of generalization of the results.